

KONWENCJA KONSULARNA

między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Czechosłowacką Republiką Socjalistyczną,

podpisana w Warszawie dnia 9 czerwca 1972 r.

W imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

RADA PAŃSTWA
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 9 czerwca 1972 roku została podpisana w Warszawie Konwencja konsularna między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Czechosłowacką Republiką Socjalistyczną o następującym brzmieniu dosłownym:

KONWENCJA KONSULARNA

między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Czechosłowacką Republiką Socjalistyczną

Rada Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej
i Prezydent Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej,

kiejąc się życzeniem ustanowienia zasad, które obowiązywałyby w stosunkach konsularnych między obydwoma Państwami oraz rozwijania tych stosunków w duchu przyjaźni i współpracy,

postanowili zawrzeć niniejszą Konwencję konsularną i w tym celu wyznaczyli swoimi Pełnomocnikami:

Rada Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej —
Władysława WOJTASIKA, Dyrektora Departamentu
Konsularnego Ministerstwa Spraw Zagranicznych,
Prezydent Czechosłowackiej Republiki
Socjalistycznej —

Dr Bedrzicha ILLEKA, Dyrektora Departamentu
Konsularnego Federalnego Ministerstwa Spraw
Zagranicznych,

którzy po wymianie swych pełnomocnictw, uznanych za dobre i sporządzone w należytej formie, zgodzili się na następujące postanowienia:

CZĘŚĆ I

Definicje.

Artykuł 1.

Dla celów niniejszej Konwencji następujące wyrażenia mają niżej określone znaczenie:

- a) wyrażenie „urząd konsularny” oznacza konsulát generalny, konsulát, wicekonsulát lub agencję konsularną;
- b) wyrażenie „okręg konsularny” oznacza terytorium wyznaczone urzędowi konsularnemu dla wykonywania funkcji konsularnych;
- c) wyrażenie „kierownik urzędu konsularnego” oznacza osobę powołaną do działania w tym charakterze;
- d) wyrażenie „urzędnik konsularny” oznacza każdą osobę, włącznie z kierownikiem urzędu konsularnego, powołaną w tym charakterze dla wykonywania funkcji konsularnych;

e) wyrażenie „pracownik konsularny” oznacza każdą osobę wykonującą czynności administracyjne lub techniczne albo też zatrudnioną w służbie domowej urzędu konsularnego;

f) wyrażenie „członkowie urzędu konsularnego” oznacza urzędników konsularnych i pracowników konsularnych;

g) wyrażenie „członek personelu domowego” oznacza osobę zatrudnioną wyłącznie w służbie domowej członka urzędu konsularnego;

h) wyrażenie „pomieszczenia konsularne” oznacza budynki lub części budynków i tereny przyległe do nich, używane wyłącznie dla celów urzędu konsularnego, bez względu na to, czyją są własnością;

i) wyrażenie „archiwa konsularne” oznacza wszystkie pisma, dokumenty, korespondencję, książki, filmy, taśmy magnetofonowe i rejestry urzędu konsularnego wraz z materiałem sztyfrowym, kartotekami i meblami przeznaczonymi dla ich ochrony i przechowywania;

j) wyrażenie „korespondencja urzędowa” oznacza wszelką korespondencję dotyczącą urzędu konsularnego i jego funkcji;

k) wyrażenie „statek Państwa wysyłającego” oznacza każde urządzenie pływające, upoważnione do podnoszenia bandery Państwa wysyłającego lub zarejestrowane w tym Państwie, z wyjątkiem okrętów wojennych.

CZĘŚĆ II

Ustanawianie urzędów konsularnych oraz mianowanie urzędników i pracowników konsularnych.

Artykuł 2.

1. Urząd konsularny może być ustanowiony na terytorium Państwa przyjmującego jedynie za jego zgodą.

2. Siedziba urzędu konsularnego, jego klasa i okręg konsularny wyznaczane są przez Państwo wysyłające i podlegają aprobachie Państwa przyjmującego.

3. Państwo wysyłające może dokonać zmiany siedziby urzędu konsularnego lub okręgu konsularnego jedynie za zgodą Państwa przyjmującego.

4. Uprzednia zgoda Państwa przyjmującego wymagana jest również w przypadku, jeżeli konsul generalny lub konsulat pragnie ustanowić wicekonsulat lub agencję konsularną w innej miejscowości niż ta, w której posiada swą siedzibę, bądź też otworzyć poza tą siedzibą biuro, stanowiące część istniejącego urzędu konsularnego.

Artykuł 3.

1. Kierownik urzędu konsularnego będzie dopuszczony do wykonywania swych funkcji na podstawie zezwolenia Państwa przyjmującego, zwanego exequatur, które będzie udzielone po przedłożeniu listów komisyjnych.

2. Listy komisyjne powinny zawierać imiona, nazwisko oraz stopień kierownika urzędu konsularnego, jak również okręg konsularny i siedzibę urzędu konsularnego.

3. Do czasu udzielenia exequatur kierownik urzędu konsularnego może być tymczasowo dopuszczony do wy-

konywania swych funkcji. W takim przypadku mają zastosowanie postanowienia niniejszej Konwencji.

Artykuł 4.

1. Jeżeli kierownik urzędu konsularnego nie może wykonywać swych funkcji z jakichkolwiek przyczyn lub jeżeli stanowisko kierownika urzędu konsularnego nie jest obsadzone, Państwo wysyłające może wyznaczyć do pełnienia funkcji tymczasowego kierownika urzędu konsularnego urzędnika konsularnego tego samego urzędu albo członka personelu dyplomatycznego swego przedstawicielstwa dyplomatycznego; nazwisko tej osoby będzie uprzednio notyfikowane ministerstwu spraw zagranicznych Państwa przyjmującego.

2. Tymczasowemu kierownikowi urzędu konsularnego przysługują prawa, przywileje i immunitety, z jakich korzysta kierownik urzędu konsularnego zgodnie z niniejszą Konwencją.

3. Powierzenie funkcji konsularnych członkowi personelu dyplomatycznego przedstawicielstwa dyplomatycznego Państwa wysyłającego, w myśl ustępu 1, nie ogranicza jego przywilejów i immunitetów, przysługujących mu na podstawie jego statusu dyplomatycznego.

Artykuł 5.

Z chwilą, gdy kierownik urzędu konsularnego zostanie dopuszczony, choćby tymczasowo, do wykonywania swych funkcji, Państwo przyjmujące niezwłocznie zawiadomi o tym właściwe organy okręgu konsularnego i zapewni podjęcie odpowiednich środków, aby umożliwić mu wykonywanie swych funkcji urzędowych oraz korzystanie z postanowień niniejszej Konwencji.

Artykuł 6.

Urzędnikami konsularnymi mogą być jedynie obywatele Państwa wysyłającego. Pracownikami konsularnymi mogą być także obywatele Państwa przyjmującego.

Artykuł 7.

Ministerstwo spraw zagranicznych Państwa przyjmującego będzie pisemnie powiadamiane:

a) o nominacji członków urzędu konsularnego, ich przybyciu do urzędu konsularnego po mianowaniu, ich ostatecznym wyjeździe lub o zakończeniu ich funkcji oraz o wszystkich dalszych zmianach mających wpływ na ich status, które mogą powstać w czasie ich zatrudnienia w urzędzie konsularnym;

b) o przybyciu i ostatecznym wyjeździe osoby należącej do rodziny członka urzędu konsularnego, pozostającej z nim we wspólnocie domowej, oraz jeżeli to ma miejsce, o fakcie, że jakaś osoba staje się lub przestaje być członkiem rodziny;

c) o przybyciu i ostatecznym wyjeździe członków personelu domowego, a jeżeli to ma miejsce, o fakcie zakończenia ich służby;

d) o zatrudnieniu i zwolnieniu osób, zamieszkałych w Państwie przyjmującym, jako członków urzędu konsularnego lub członków personelu domowego.

CZĘŚĆ III

Prawa, przywileje i immunitety.

Artykuł 8.

1. Państwo przyjmujące udzieli urzędowi konsularnemu wszelkich ułatwień w wykonywaniu jego funkcji.

2. Państwo przyjmujące będzie traktować urzędników konsularnych z należyтым szacunkiem i podejmie odpowiednie kroki dla zabezpieczenia ochrony ich osoby, wolności i godności.

Artykuł 9.

1. Godło Państwa wysyłającego, wraz z odpowiednim napisem oznaczającym urząd konsularny, może być umieszczone na budynku, w którym mieści się urząd konsularny lub rezydencja kierownika tego urzędu.

2. Flaga Państwa wysyłającego może być wywieszana na budynku urzędu konsularnego, na rezydencji kierownika urzędu konsularnego, a także na jego środkach transportu w czasie, gdy są używane dla celów urzędowych.

Artykuł 10.

Państwo przyjmujące ułatwi na swym terytorium, zgodnie ze swymi ustawami i przepisami, Państwu wysyłającemu uzyskanie pomieszczeń niezbędnych dla urzędu konsularnego, a w razie potrzeby również odpowiednich mieszkań dla członków urzędu konsularnego.

Artykuł 11.

1. Państwo wysyłające ma prawo, na warunkach przewidzianych przez ustawy i przepisy Państwa przyjmującego:

a) nabywać na własność, posiadać lub użytkować tereny, budynki lub części budynków, z przeznaczeniem na siedzibę urzędu konsularnego, na rezydencję dla kierownika urzędu konsularnego lub na mieszkania dla innych członków urzędu konsularnego;

b) budować lub przystosowywać dla tych samych celów budynki na nabytych terenach;

c) odstępować tereny, budynki lub części budynków w ten sposób nabyte lub zbudowane.

2. Postanowienia ustępu 1 nie zwalniają Państwa wysyłającego od obowiązku stosowania się do przepisów i ograniczeń w zakresie prawa budowlanego i urbanistyki, mających zastosowanie na obszarze, na którym znajdują się lub będą się znajdowały odnośne tereny, budynki lub ich części.

Artykuł 12.

1. Budynki lub części budynków oraz tereny należące do nich, które są wyłącznie używane dla celów konsularnych, jak również rezydencja kierownika urzędu konsularnego oraz mieszkania innych urzędników konsularnych są nietykalne. Organy Państwa przyjmującego nie mogą do nich wkraczać bez zgody kierownika urzędu konsularnego, kierownika przedstawicielstwa dyplomatycznego Państwa wysyłającego albo osoby wyznaczonej przez jednego z nich.

2. Państwo przyjmujące ma szczególny obowiązek przedsięwzięcia wszelkich stosownych środków dla ochrony pomieszczeń konsularnych przed jakimkolwiek wtargnięciem lub szkodą oraz dla zapobieżenia jakimkolwiek zakłóceniu spokoju urzędu konsularnego lub uchybieniu jego godności.

Artykuł 13.

Tereny i budynki, wymienione w artykule 11, a także środki transportu urzędu konsularnego nie podlegają żadnej formie rekwizycji dla celów obrony narodowej lub użyteczności publicznej. Jeżeli dla tych celów niezbędne jest wywłaszczenie, powinny być przedsięwzięte wszelkie możliwe środki dla uniknięcia utrudnienia wykonywania funkcji konsularnych i powinno być niezwłocznie wypłacone Państwu wysyłającemu odpowiednie i efektywne odszkodowanie.

Artykuł 14.

1. Pomieszczenia konsularne i rezydencja kierownika urzędu konsularnego, a także mieszkania innych członków urzędu konsularnego, których właścicielem względnie najemcą jest Państwo wysyłające lub jakakolwiek osoba działająca w jego imieniu, wolne są od wszelkich państwowych, terenowych lub komunalnych podatków i opłat, z wyjątkiem opłat pobieranych za świadczenie określonych usług.

2. Zwolnienia, wymienione w ustępie 1, nie dotyczą podatków i opłat ciążących na podstawie ustaw i przepisów Państwa przyjmującego na osobie, która zawarła umowę z Państwem wysyłającym lub z osobą działającą w jego imieniu.

Artykuł 15.

Archiwa i dokumenty konsularne są nietykalne w każdym czasie i niezależnie od tego, gdzie się znajdują.

Artykuł 16.

1. Państwo przyjmujące dopuści i będzie ochraniać swobodę porozumiewania się urzędu konsularnego dla wszelkich celów urzędowych. Przy porozumiewaniu się z rządem, przedstawicielstwami dyplomatycznymi oraz innymi urzędami konsularnymi Państwa wysyłającego, bez względu na to gdzie się znajdują, urząd konsularny może używać wszelkich odpowiednich środków łączności, włącznie z kurierami dyplomatycznymi lub konsularnymi, bagażem dyplomatycznym lub konsularnym oraz korespondencją sporządzoną kodem lub szyfrem.

2. Korespondencja urzędowa urzędu konsularnego jest nietykalna.

3. Bagaż konsularny nie może być otwierany ani zatrzymywany. Bagaż ten powinien posiadać widoczne zewnętrzne oznaczenia jego charakteru i może zawierać jedynie korespondencję urzędową, jak również dokumenty i przedmioty przeznaczone wyłącznie do użytku urzędowego.

4. Bagaż konsularny może być powierzony kapitanowi statku lub samolotu udającego się do właściwego portu. Kapitan musi być zaopatrzony w urzędowy dokument, określający liczbę paczek stanowiących bagaż konsularny; jednakże nie będzie on uważany za kuriera konsularnego.

Na podstawie porozumienia z właściwymi organami miejscowymi urząd konsularny może wystąpić jednego ze swych członków do bezpośredniego i osobistego odebrania wymienionego bagażu od kapitana statku lub samolotu względnie przekazania mu takiego bagażu.

Artykuł 17.

1. Urzędnicy konsularni i członkowie ich rodzin, pozostający z nimi we wspólnocie domowej, korzystają z immunitetu od jurysdykcji karnej, cywilnej i administracyjnej Państwa przyjmującego.

2. Pracownicy konsularni korzystają z immunitetu od jurysdykcji karnej, cywilnej i administracyjnej Państwa przyjmującego w odniesieniu do czynności dokonanych w zakresie ich obowiązków służbowych.

3. Postanowień ustępów 1 i 2 nie stosuje się jednak do powództwa cywilnego:

a) wynikłego z zawarcia przez urzędnika konsularnego lub pracownika konsularnego umowy, w której nie występował on wyraźnie lub w sposób dorozumiany jako przedstawiciel Państwa wysyłającego;

b) wytoczonego przez osobę trzecią na skutek szkody powstałej w wyniku wypadku w Państwie przyjmującym, spowodowanego przez pojazd, statek lub samolot.

4. Osoby, wymienione w ustępach 1 i 2, nie będą jednakże nadużywały posiadanych przez nich immunitetów i oczekuje się od nich respektowania ustaw i przepisów Państwa przyjmującego, włącznie z przepisami o ruchu drogowym.

Artykuł 18.

1. Członkowie urzędu konsularnego mogą być wzywani w charakterze świadków w toku postępowania sądowego lub administracyjnego. Pracownicy konsularni nie mogą, z wyjątkiem przypadków wymienionych w ustępie 3, odmówić złożenia zeznań. Jeżeli urzędnik konsularny odmawia złożenia zeznań, nie można wobec niego stosować żadnego środka przymusu ani sankcji.

2. Organ Państwa przyjmującego żądający zeznań powinien unikać utrudniania urzędnikowi konsularnemu wykonywania jego funkcji. Gdy jest to możliwe, może przyjmując takie zeznanie w jego rezydencji lub w urzędzie konsularnym względnie przyjmując od niego oświadczenie na piśmie.

3. Członkowie urzędu konsularnego nie są zobowiązani do składania zeznań co do faktów związanych z wykonywaniem swych funkcji ani do przedkładania urzędowej korespondencji i dokumentów dotyczących tych faktów. Są oni również uprawnieni do odmowy udzielenia opinii jako rzeczoznawcy prawa Państwa wysyłającego.

4. Postanowienia niniejszego artykułu stosują się odpowiednio do członków rodzin członków urzędu konsularnego, pozostających z nimi we wspólnocie domowej.

Artykuł 19.

1. Państwo wysyłające może zrzec się przywilejów i immunitetów, określonych w artykułach 17 i 18. To zrzeczenie się powinno być zawsze wyraźne i zakomunikowane Państwu przyjmującemu na piśmie.

2. Wszczęcie przez urzędnika konsularnego lub pracownika konsularnego postępowania w przypadku, w którym mógłby korzystać z immunitetu jurysdykcyjnego, pozbawia go prawa powoływania się na immunitet w stosunku do jakiegokolwiek powództwa wzajemnego, bezpośrednio związanego z powództwem głównym.

3. Zrzeczenie się immunitetu od jurysdykcji w odniesieniu do postępowania cywilnego lub administracyjnego nie jest uważane za domniemane zrzeczenie się immunitetu w stosunku do wykonywania orzeczenia, co wymaga oddzielnego zrzeczenia się.

Artykuł 20.

Państwo przyjmujące zwolni członków urzędu konsularnego oraz członków ich rodzin, pozostających z nimi we wspólnocie domowej, od wszelkiego rodzaju świadczeń osobistych i rzeczowych, a także od wszelkich publicznych lub wojskowych obowiązków, jak rekwizycje, kontrybucje wojskowe i zakwaterowanie wojska.

Artykuł 21.

Członkowie urzędu konsularnego i członkowie ich rodzin, pozostający z nimi we wspólnocie domowej, zwolnieni są od wszelkich obowiązków przewidzianych w ustawach i przepisach Państwa przyjmującego w sprawie rejestracji cudzoziemców, zezwoleń na pobyt, zezwoleń na zatrudnienie i innych formalności, które ogólnie dotyczą cudzoziemców.

Artykuł 22.

1. Członkowie urzędu konsularnego oraz członkowie ich rodzin, pozostający z nimi we wspólnocie domowej, zwolnieni są od wszelkich podatków i opłat, osobistych i rzeczowych, państwowych, terenowych i komunalnych, z wyjątkiem:

a) podatków pośrednich, które normalnie wliczane są w cenę towarów lub usług;

b) podatków i opłat od prywatnych nieruchomości, położonych na terytorium Państwa przyjmującego, z zastrzeżeniem postanowień artykułu 14;

c) podatków spadkowych i podatków od przeniesienia prawa własności, pobieranych przez Państwo przyjmujące, z zastrzeżeniem postanowień artykułu 24;

d) podatków i opłat od wszelkiego rodzaju prywatnych dochodów, mających swe źródło w Państwie przyjmującym;

e) opłat pobieranych za świadczenie określonych usług;

f) opłat rejestracyjnych, sądowych, hipotecznych i skarbowych, z zastrzeżeniem postanowień artykułu 14.

2. Członkowie urzędu konsularnego zatrudniający osoby, których wynagrodzenia lub uposażenia nie są zwolnione od podatku od wynagrodzeń w Państwie przyjmującym, powinni wypełniać obowiązki nakładane przez ustawy i przepisy tego Państwa na pracodawców w odniesieniu do pobierania podatku od wynagrodzeń.

Artykuł 23.

1. Państwo przyjmujące zezwoli na przywóz i na powrotny wywóz oraz udzieli zwolnień od wszelkich ceł,

opłat i innych należności, z wyjątkiem należności za składowanie, przewóz i podobne usługi, w odniesieniu do:

a) przedmiotów, z samochodami włącznie, przeznaczonych do użytku służbowego urzędu konsularnego oraz materiałów służących celom określonym w ustępie 1 litera b) artykułu 11;

b) przedmiotów, z samochodami włącznie, przeznaczonych do użytku osobistego członków urzędu konsularnego i członków ich rodzin, pozostających z nimi we wspólnocie domowej, a także przedmiotów przeznaczonych do ich początkowego urzędowania się; artykuły konsumpcyjne nie powinny przekraczać ilości koniecznych do bezpośredniego użytku tych osób.

2. Bagaż osobisty urzędników konsularnych i członków ich rodzin, pozostających z nimi we wspólnocie domowej, zwolniony jest od rewizji celnej. Może on być rewidowany jedynie w przypadku, gdy istnieją poważne powody do przypuszczenia, że zawiera przedmioty inne niż wymienione w ustępie 1 litera b) albo przedmioty, których przywóz lub wywóz jest zabroniony przez ustawy i przepisy Państwa przyjmującego lub które podlegają jego ustawom i przepisom o kwarantannie. Rewizja taka może być dokonana tylko w obecności urzędnika konsularnego lub członka jego rodziny.

Artykuł 24.

W przypadku śmierci członka urzędu konsularnego lub członka jego rodziny, pozostającego z nim we wspólnocie domowej, Państwo przyjmujące:

a) zezwoli na wywóz ruchomego mienia pozostającego po osobie zmarłej, z wyjątkiem mienia nabytego w Państwie przyjmującym, którego wywóz był zabroniony w chwili śmierci tej osoby;

b) nie będzie pobierać podatków spadkowych ani podatków od przeniesienia prawa własności w odniesieniu do mienia ruchomego, które znajdowało się w Państwie przyjmującym jedynie w związku z przebywaniem w tym Państwie osoby zmarłej jako członka urzędu konsularnego lub członka jego rodziny.

Artykuł 25.

Z zastrzeżeniem swych ustaw i przepisów dotyczących stref, do których wstęp ze względu na bezpieczeństwo państwa jest zabroniony lub ograniczony, Państwo przyjmujące zapewni wszystkim członkom urzędu konsularnego swobodę poruszania się i podróżowania na swym terytorium.

Artykuł 26.

Członkowie urzędu konsularnego powinni przestrzegać wszystkich obowiązków nakładanych przez ustawy i przepisy Państwa przyjmującego w zakresie ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone osobom trzecim przy używaniu jakiegokolwiek pojazdu, statku lub samolotu.

Artykuł 27.

Członkowie urzędu konsularnego i członkowie ich rodzin, pozostający z nimi we wspólnocie domowej, którzy są obywatelami Państwa przyjmującego lub mają stałe miejsce zamieszkania w tym Państwie, nie korzystają z przywilejów i immunitetów określonych w niniejszej Konwencji, z wyjątkiem ustępów 3 i 4 artykułu 18.

CZĘŚĆ IV

Uprawnienia i funkcje konsularne.

Artykuł 28.

Zadaniem urzędnika konsularnego jest popieranie przyjaznych stosunków między obywatelami Państwami, przyczynianie się do rozwoju stosunków gospodarczych, handlowych, kulturalnych i naukowych między nimi, ochrona praw i interesów Państwa wysyłającego i jego obywateli, włącznie z osobami prawnymi, a także ułatwianie ruchu turystycznego.

Artykuł 29.

Przy wykonywaniu swych funkcji urzędnicy konsularni mogą zwracać się do:

a) właściwych miejscowych organów swojego okręgu konsularnego;

b) właściwych centralnych organów Państwa przyjmującego, jeżeli na to zezwalają ustawy, przepisy i zwyczaje Państwa przyjmującego.

Artykuł 30.

1. Urzędnik konsularny ma prawo, zgodnie z ustawami i przepisami Państwa przyjmującego, zastępować przed sądami i innymi organami Państwa przyjmującego obywateli Państwa wysyłającego, włącznie z osobami prawnymi, względnie podejmować właściwe kroki w celu zapewnienia im odpowiedniego zastępstwa prawnego w przypadkach, gdy obywatele ci, z powodu nieobecności lub z jakiegokolwiek innej przyczyny, nie są w stanie podjąć w odpowiednim czasie ochrony swych praw i interesów.

2. Zastępstwo, o którym mowa w ustępie 1, ustaje z chwilą, kiedy osoba zastępowana ustanowi swego pełnomocnika lub sama zabezpieczy ochronę swych praw i interesów.

Artykuł 31.

Urzędnik konsularny ma prawo:

a) prowadzić rejestr obywateli Państwa wysyłającego;

b) wydawać obywatelom Państwa wysyłającego paszporty lub inne dokumenty podróży oraz przedłużać ich ważność;

c) wydawać wizy osobom, które pragną udać się do Państwa wysyłającego.

Artykuł 32.

1. Kierownik urzędu konsularnego jest uprawniony do przyjmowania oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński pod warunkiem, że obie osoby zawierające małżeństwo są obywatelami Państwa wysyłającego i że dany związek małżeński nie jest sprzeczny z prawem Państwa przyjmującego. Urząd konsularny zawiadamia właściwe organy Państwa przyjmującego o zawartych związkach małżeńskich, jeżeli ustawy i przepisy Państwa przyjmującego tego wymagają.

2. Urzędnik konsularny może prowadzić rejestrację urodzeń, małżeństw i zgonów obywateli Państwa wysyłającego oraz wydawać odpowiednie dokumenty. Nie zwal-

nia to jednak obywatele Państwa wysyłającego od obowiązku przestrzegania ustaw i przepisów Państwa przyjmującego w sprawie rejestracji urodzeń, małżeństw i zgonów.

3. Właściwe organy Państwa przyjmującego będą niezwłocznie i nieodpłatnie przysyłać urzędowi konsularnemu do celów urzędowych odpisy i wyciągi dokumentów stanu cywilnego dotyczących obywateli Państwa wysyłającego.

Artykuł 33.

1. Urzędnik konsularny jest uprawniony do:

a) przyjmowania i uwierzytelniania oświadczeń obywateli Państwa wysyłającego oraz wydawania im odpowiednich dokumentów;

b) sporządzania, uwierzytelniania i przechowywania w depozycie testamentów i innych dokumentów stwierdzających jednostronne czynności prawne obywateli Państwa wysyłającego;

c) uwierzytelniania podpisów obywateli Państwa wysyłającego;

d) legalizowania wszelkich dokumentów wydanych przez organy Państwa wysyłającego lub Państwa przyjmującego oraz poświadczania odpisów i wyciągów z tych dokumentów;

e) tłumaczenia dokumentów i uwierzytelniania zgodności tłumaczeń;

f) sporządzania i uwierzytelniania aktów i umów, które zawierają obywatele Państwa wysyłającego, o ile te akty i umowy nie są sprzeczne z ustawami i przepisami Państwa przyjmującego i nie dotyczą ustanowienia lub przeniesienia praw do nieruchomości, znajdujących się w tym Państwie;

g) sporządzania i uwierzytelniania aktów i umów, bez względu na obywatelstwo osób będących stronami, o ile te akty i umowy odnoszą się jedynie do mienia lub prawa istniejącego w Państwie wysyłającym albo dotyczą spraw, które będą realizowane w tym Państwie, pod warunkiem, że akty i umowy nie są sprzeczne z ustawami i przepisami Państwa przyjmującego.

2. Akty i dokumenty, wymienione w ustępie 1, uwierzytelnione lub zalegalizowane przez urzędnika konsularnego Państwa wysyłającego, mają w Państwie przyjmującym taką samą ważność i moc dowodową, jak dokumenty uwierzytelnione lub zalegalizowane przez sądy lub inne właściwe organy Państwa przyjmującego.

Artykuł 34.

Urzędnik konsularny uprawniony jest do przyjmowania na przechowanie od obywateli Państwa wysyłającego dokumentów, pieniędzy i kosztowności.

Artykuł 35.

Urzędnik konsularny uprawniony jest do doręczania obywatelom Państwa wysyłającego pism sądowych i pozasądowych oraz wykonywania rekwizycji na żądanie sądu lub innego właściwego organu, zgodnie z obowiązującymi umowami międzynarodowymi, bądź w braku takich umów, w sposób nie pozostający w sprzeczności z ustawami i przepisami Państwa przyjmującego.

Artykuł 36.

1. Organy Państwa przyjmującego będą powiadamiać pisemnie urząd konsularny o przypadkach, kiedy zachodzi potrzeba ustanowienia opieki lub kurateli nad obywatelem Państwa wysyłającego, który jest małoletni lub nie posiada pełnej zdolności do działań prawnych, albo nad mieniem położonym w Państwie przyjmującym, którym to mieniem obywatel Państwa wysyłającego nie jest w stanie zarządzać z jakichkolwiek powodów.

2. Urzędnik konsularny może porozumiewać się w sprawach, o których mowa w ustępie 1, z odpowiednimi organami Państwa przyjmującego, a w szczególności proponować odpowiednią osobę na opiekuna lub kuratora.

Artykuł 37.

Urzędnik konsularny ma prawo porozumiewać się z każdym obywatelem Państwa wysyłającego, udzielać mu pomocy lub rady, a w razie konieczności zapewnić mu opiekę prawną. Jeżeli obywatel Państwa wysyłającego pragnie odwiedzić urzędnika konsularnego lub porozumieć się z nim w inny sposób, Państwo przyjmujące nie będzie w żadnej formie ograniczać temu obywatelowi dostępu do urzędu konsularnego Państwa wysyłającego.

Artykuł 38.

1. Właściwe organy Państwa przyjmującego będą niezwłocznie informować urząd konsularny Państwa wysyłającego o każdym przypadku aresztowania lub pozbawienia wolności osobistej w jakiegokolwiek innej formie obywatela Państwa wysyłającego. Organy te zobowiązane są przekazywać niezwłocznie wiadomości skierowane do urzędu konsularnego przez taką osobę.

2. Urzędnik konsularny ma prawo odwiedzać obywatela Państwa wysyłającego, aresztowanego lub pozbawionego wolności osobistej w jakiegokolwiek innej formie, a także rozmawiać lub korespondować z nim oraz udzielać mu pomocy w zorganizowaniu obrony. Ma on również prawo odwiedzać obywatela Państwa wysyłającego, odbywającego karę pozbawienia wolności na podstawie wyroku.

3. Właściwe organy Państwa przyjmującego są zobowiązane informować osoby, których dotyczą postanowienia niniejszego artykułu, o wszystkich uprawnieniach, które im przysługują zgodnie z tymi postanowieniami.

4. Uprawnienia, określone w niniejszym artykule, powinny być wykonywane zgodnie z ustawami i przepisami Państwa przyjmującego, z zastrzeżeniem, że wspomniane ustawy i przepisy powinny umożliwiać pełną realizację celów, którym one służą.

Artykuł 39.

1. W przypadku, gdy właściwy organ Państwa przyjmującego dowie się o otwarciu spadku w wyniku śmierci w tym Państwie obywatela Państwa wysyłającego, powiadomi o tym niezwłocznie urzędnika konsularnego Państwa wysyłającego.

2. W przypadku, gdy właściwy organ Państwa przyjmującego dowie się o spadku, pozostawionym w tym Państwie przez osobę zmarłą, niezależnie od jej obywatelstwa,

w którym obywatel Państwa wysyłającego może być zainteresowany, organ ten niezwłocznie powiadomi o tym urzędnika konsularnego Państwa wysyłającego.

3. Właściwy organ Państwa, na terytorium którego znajduje się spadek, wymieniony w ustępach 1 i 2, podejmie odpowiednie środki zgodnie z ustawami i przepisami tego Państwa dla ochrony spadku i przekaże urzędnikowi konsularnemu odpis testamentu, jeżeli został sporządzony, jak również wszelkie dostępne informacje dotyczące spadkobierców oraz składu i wartości spadku, a także zawiadomi go o terminie rozpoczęcia postępowania w sprawie lub o stadium, w jakim się ono znajduje.

4. W sprawach dotyczących ochrony spadku, wymienionego w ustępach 1 i 2, urzędnik konsularny może współpracować z właściwymi organami Państwa przyjmującego, w szczególności:

a) przy podejmowaniu wszelkich środków, niezbędnych dla zapobieżenia szkodzie w odniesieniu do spadku, łącznej ze sprzedażą mienia ruchomego;

b) przy wyznaczaniu administratora lub kuratora spadku i przy załatwianiu innych spraw dotyczących zarządzania spadkiem.

5. Jeżeli obywatel Państwa wysyłającego ma roszczenie do spadku pozostawionego w Państwie przyjmującym i obywatel ten nie ma stałego miejsca zamieszkania w tym Państwie ani nie jest w inny sposób reprezentowany, urzędnik konsularny jest upoważniony do reprezentowania tego obywatela, bezpośrednio lub za pośrednictwem przedstawiciela, przed sądami lub innymi organami Państwa przyjmującego.

6. Urzędnik konsularny Państwa wysyłającego może przyjmować udziały lub zapisy spadkowe, należne obywatelom tego Państwa, nie mającym stałego miejsca zamieszkania w Państwie przyjmującym, jak również wszelkie płatności z tytułu odszkodowań, rent i ubezpieczeń społecznych oraz wpływy z polis ubezpieczeniowych, w celu przekazania osobom upoważnionym do ich otrzymania.

7. Mienie ruchome i sumy pochodzące z likwidacji spadku, należnego obywatelowi Państwa wysyłającego, mogą być przekazane urzędnikowi konsularnemu, pod warunkiem, że roszczenia wierzycieli osoby zmarłej zostały zaspokojone lub zabezpieczone oraz wszystkie podatki i opłaty dotyczące spadku zostały zapłacone lub zabezpieczone.

Artykuł 40.

1. W przypadku, gdy obywatel Państwa wysyłającego, nie posiadający stałego miejsca zamieszkania w Państwie przyjmującym, zmarł w czasie podróży w tym ostatnim Państwie, przedmioty pozostałe po nim przekazuje się bez specjalnego postępowania urzędnikowi konsularnemu Państwa wysyłającego. Urzędnik konsularny, któremu przedmioty te zostały przekazane, pokryje długi zaciągnięte przez osobę zmarłą w czasie jej pobytu w Państwie przyjmującym, do wysokości wartości tych przedmiotów.

2. Urzędnik konsularny jest uprawniony do przekazywania za granicę, przy uwzględnieniu ustaw i przepisów Państwa przyjmującego, spadków wymienionych w ustępie 1 niniejszego artykułu oraz w ustępach 6 i 7 artykułu 39.

Artykuł 41.

1. Urzędnik konsularny jest uprawniony do udzielania wszelkiej pomocy statkom Państwa wysyłającego i ich

załogom; może on korzystać z przewidzianego przez ustawy i przepisy Państwa wysyłającego prawa do nadzoru i inspekcji statków tego Państwa i ich załóg oraz podejmować wszelkie środki w celu zabezpieczenia przestrzegania ustaw i przepisów Państwa wysyłającego dotyczących żeglugi morskiej. W tym celu może on również odwieźć statki Państwa wysyłającego niezwłocznie po dokonaniu odprawy przy ich wejściu, a także przyjmować wizyty kapitanów i załóg tych statków.

2. Postanowienia ustępu 1 stosują się odpowiednio do statków żeglugi śródlądowej Państwa wysyłającego.

3. Organy Państwa przyjmującego będą respektować wszelkie środki, podjęte przez urzędnika konsularnego zgodnie z ustawami i przepisami Państwa wysyłającego, w stosunku do statków tego Państwa i ich załóg, włącznie ze środkami podjętymi dla zaangażowania lub zwolnienia kapitana i członków załogi, jak również dla rozstrzygnięcia wszelkiego rodzaju sporów między kapitanem a członkami załogi, pod warunkiem, że takie środki nie naruszają jurysdykcji sądów i innych organów Państwa przyjmującego odnośnie przestępstw zakłócających spokój publiczny i bezpieczeństwo portu ani też ich prawa do stosowania ustaw i przepisów Państwa przyjmującego do wszystkich statków, niezależnie od ich przynależności państwowej, znajdujących się na terytorium tego Państwa. Przy wykonywaniu takich czynności urzędnik konsularny może zwracać się o pomoc do właściwych organów Państwa przyjmującego.

Artykuł 42.

1. W przypadku, gdy sąd lub inny organ Państwa przyjmującego zamierza aresztować lub pozbawić wolności osobistej w jakiegokolwiek innej formie na pokładzie statku Państwa wysyłającego kapitana lub członka załogi tego statku względnie jakąkolwiek osobę, która nie jest obywatelem Państwa przyjmującego, albo zająć jakiegokolwiek mienie na pokładzie, właściwe organy Państwa przyjmującego powiadomią o tym urzędnika konsularnego w takim czasie, aby umożliwić mu obecność na statku przed podjęciem tej czynności. Jeżeli uprzednie powiadomienie urzędnika konsularnego jest niemożliwe, właściwe organy Państwa przyjmującego powiadomią go o tym możliwie jak najszybciej, nie później jednak aniżeli w chwili rozpoczęcia wspomnianej czynności. Organy te umożliwią urzędnikowi konsularnemu widzenie się z osobą aresztowaną lub pozbawioną wolności osobistej w jakiegokolwiek innej formie i porozumienie się z nią, a także podjęcie odpowiednich kroków w celu ochrony interesów odnośnej osoby lub statku.

2. Postanowienia ustępu 1 nie stosują się do zwykłej kontroli, przeprowadzanej przez organy Państwa przyjmującego w sprawach paszportowych, celnych, zdrowia publicznego i bezpieczeństwa życia na morzu, albo też wszelkiej czynności podjętej na prośbę lub za zgodą kapitana statku.

Artykuł 43.

1. Jeżeli statek Państwa wysyłającego uległ awarii, osiadł na mieliźnie, został wyrzucony na brzeg lub w inny sposób doznał szkody na wodach wewnętrznych lub terytorialnych Państwa przyjmującego albo jeżeli jakiegokolwiek przedmiot należący do tego statku lub stanowiący część jego ładunku lub przedmiot stanowiący część ładunku rozbitego statku Państwa trzeciego, będący własnością

Państwa wysyłającego lub obywatela tego Państwa, został znaleziony w Państwie przyjmującym, właściwe organy tego Państwa niezwłocznie zawiadomią o tym urzędnika konsularnego, jak również powiadomią go o środkach podjętych dla zabezpieczenia i ochrony statku, a także osób, ładunku i mienia na statku. Wspomniane środki będą podjęte, w miarę możliwości, we współpracy z urzędnikiem konsularnym i kapitanem statku.

2. W razie nieobecności jakiegokolwiek innej osoby upoważnionej do takiego działania, urzędnik konsularny uznany jest za upoważnionego do podjęcia takich samych środków, jakie mógłby podjąć sam właściciel, gdyby był obecny, w odniesieniu do:

a) statku Państwa wysyłającego, jego ładunku lub jakiegokolwiek przedmiotu należącego do statku lub stanowiącego część jego ładunku, który został oddzielony od statku;

b) ładunku lub jakiegokolwiek przedmiotu stanowiącego część ładunku rozbitego statku Państwa trzeciego, będących własnością Państwa wysyłającego lub obywatela tego Państwa, jeżeli zostały znalezione na terytorium Państwa przyjmującego lub dostarczone do portu tego Państwa.

3. Właściwe organy Państwa przyjmującego udziela urzędnikowi konsularnemu, na jego prośbę, niezbędnej pomocy przy podejmowaniu przez niego kroków w związku z awarią statku.

4. Uszkodzony statek, ładunek, wyposażenie, urządzenia, zaopatrzenie lub inne przedmioty z tego statku nie podlegają cłom i innym podobnym opłatom, o ile nie są przeznaczone do użytku lub spożycia w Państwie przyjmującym.

Artykuł 44.

Postanowienia artykułów 41, 42 i 43 będą miały także odpowiednie zastosowanie do samolotów zarejestrowanych w Państwie wysyłającym, z wyjątkiem samolotów wojskowych.

Artykuł 45.

1. Urząd konsularny może pobierać na terytorium Państwa przyjmującego za czynności konsularne opłaty i inne należności, ustalone ustawami i przepisami Państwa wysyłającego.

2. Kwoty pobierane z tytułu opłat i należności wymienionych w ustępie 1 są wolne od wszelkich podatków i opłat Państwa przyjmującego.

Artykuł 46.

Urzędnik konsularny może wykonywać inne funkcje konsularne, zlecone mu przez Państwo wysyłające, jeżeli nie są one sprzeczne z ustawami i przepisami Państwa przyjmującego.

CZĘŚĆ V

Postanowienia ogólne i końcowe.

Artykuł 47.

1. Wszystkie osoby, korzystające z przywilejów i immunitetów na podstawie niniejszej Konwencji, obowiązane są, bez uszczerbku dla tych przywilejów i immu-

nitetów, przestrzegać ustaw i przepisów Państwa przyjmującego.

2. Pomieszczenia konsularne nie powinny być używane w sposób niezgodny z wykonywaniem funkcji konsularnych.

Artykuł 48.

1. Postanowienia niniejszej Konwencji stosują się odpowiednio w przypadkach wykonywania funkcji konsularnych przez przedstawicielstwo dyplomatyczne.

2. Nazwiska członków przedstawicielstwa dyplomatycznego, przydzielonych do jego wydziału konsularnego, notyfikowane są ministerstwu spraw zagranicznych Państwa przyjmującego.

3. Członkowie przedstawicielstwa dyplomatycznego, wymienieni w ustępie 2, korzystają nadal z przywilejów i immunitetów przysługujących im na podstawie ich statusu dyplomatycznego.

Artykuł 49.

Z chwilą wejścia w życie niniejszej Konwencji traci moc Konwencja konsularna między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Republiką Czechosłowacką, podpisana w Pradze dnia 17 maja 1960 roku.

Artykuł 50.

1. Konwencja niniejsza podlega ratyfikacji i wejdzie w życie po upływie trzydziestu dni od dnia wymiany dokumentów ratyfikacyjnych, która nastąpi w Pradze.

2. Konwencja niniejsza zawarta jest na czas nieokreślony. Może być ona wypowiedziana w drodze pisemnej notyfikacji przez każdą z Wysokich Umawiających się Stron. W takim przypadku utraci swą moc po upływie sześciu miesięcy od dnia wypowiedzenia.

Na dowód czego upoważnieni Pełnomocnicy Wysokich Umawiających się Stron podpisali niniejszą Konwencję i opatrzili ją pieczęciami.

Sporządzono w Warszawie dnia 9 czerwca 1972 roku w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i czeskim, przy czym obydwie teksty mają jednakową moc.

Z upoważnienia Rady Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej W. Wojtasik	Z upoważnienia Prezydenta Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej B. Illek
---	---

PROTOKÓŁ

do Konwencji konsularnej między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Czechosłowacką Republiką Socjalistyczną.

W chwili podpisania Konwencji konsularnej między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Czechosłowacką Republiką Socjalistyczną, z dnia dzisiejszego, niżej podpisani Pełnomocnicy, należycie upoważnieni, zgodzili się ponadto na następujące postanowienia:

1. Wysokie Umawiające się Strony uzgadniają, że powiadomienie urzędnika konsularnego o aresztowaniu lub pozbawieniu wolności osobistej w jakiegokolwiek innej for-

mie obywatela Państwa wysyłającego, określone w ustępie 1 artykułu 38 Konwencji konsularnej, będzie następować w możliwie najkrótszym czasie, nie później jednak aniżeli w terminie trzech dni od daty aresztowania lub pozbawienia wolności osobistej w jakiegokolwiek innej formie.

2. Wysokie Umawiające się Strony uzgadniają, że prawo widzenia się, określone w ustępie 2 artykułu 38 Konwencji konsularnej, będzie udzielane urzędnikowi konsularnemu w możliwie bliskim terminie, nie później jednak niż cztery dni od daty aresztowania lub pozbawienia wolności osobistej w jakiegokolwiek innej formie obywatela Państwa wysyłającego.

Po zaznajomieniu się z powyższą Konwencją Rada Państwa uznała ją i uznaje za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych; oświadcza, że jest ona przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona, oraz przyrzeka, że będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Dano w Warszawie, dnia 8 lutego 1973 roku.

Minister Spraw Zagranicznych: *S. Olszowski*

Niniejszy Protokół stanowi integralną część wyżej wymienionej Konwencji konsularnej między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Czechosłowacką Republiką Socjalistyczną.

Sporządzono w Warszawie dnia 9 czerwca 1972 roku w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i czeskim, przy czym obydwie teksty mają jednakową moc.

Z upoważnienia
Rady Państwa
Polskiej Rzeczypospolitej
Ludowej
W. Wojtasik

Z upoważnienia
Prezydenta
Czechosłowackiej Republiki
Socjalistycznej
B. Illek

L. S.

Przewodniczący Rady Państwa: *H. Jabłoński*